

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 6

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2022

УДК 81+82:811.11+811.13
S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, професор кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі, завідувач кафедри

S 90 **Studia Philologica** : зб. студент. наук. праць / редколегія:
О.В. Деменчук, О.В. Константінова, О.І. Павлова [та ін.].
Рівне: РДГУ, 2022. Вип. 6. 74 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
Rivne: RSUH, 2022. Issue 6. 74 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства, літературознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Translation and Literature Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Третякова К.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент, **Станіславчук Н.І.**, викладач.

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 5 від 26 травня 2022 р.)

©Автори публікацій, 2022

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2022

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Григола О.А.	НОМІНАЦІЇ БОЛЮ ТА ДИСКОМФОРТНИХ ВІДЧУТТІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ТЕМАТИЧНА ПІДГРУПА «ФІЗИЧНИЙ БІЛЬ»	5
Кондратюк Н.В.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДНИХ СЛІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	9
Матвійчук Л.М.	ЗАСОБИ АНГЛОМОВНОЇ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>КОРОНАВІРУС</i> В ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ	15
Стахнюк А.О.	ПОСЕСИВНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	21

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Дзекан О.В.	СЕМАНТИЧНА ПАРАДИГМА ЛЕКСЕМИ <i>RAIN</i> І ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ <i>БІЛЬ</i> У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	25
Пишняк М.М.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ТВАРИН В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	29
Радчук Т.Л.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З НАЗВАМИ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	33
Фіськов В.Г.	ФУНКЦІЯ ПРИЙМЕННИКІВ 把 ТА 被 В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	39
Чайковська Р.Г.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ВІРНІСТЬ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	42

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Безкоровайний М.А.	ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
---------------------------	---	----

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Левізорик Н.О.	СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНІ ТА ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ НУТРИЦІОЛОГІЇ	53
-----------------------	---	----

Сапожко М.О.	ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОРСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ	61
---------------------	---	----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Гаврильчик Н.В.	ВЛАСНІ НАЗВИ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ В ДИТЯЧІЙ ПОВІСТІ А.БРЕДЛІ «СОЛОДЕНЬКЕ НА ДЕНЦІ ПИРОГА»	65
------------------------	--	----

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Поліщук М.В.	НАУКОВИЙ ДИСКУРС АМЕРИКАНІСТИКИ США XX-го СТОЛІТТЯ	69
<i>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</i>		73

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Дзекан О.В.

Рівненський державний гуманітарний університет

СЕМАНТИЧНА ПАРАДИГМА ЛЕКСЕМИ PAIN І ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ БІЛЬ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Анотація. У статті розглянуто вербалізацію поняття «біль». Описано лексичну парадигму болю, ключові слова на його позначення та їх близьку периферію. В ході дослідження було виявлено, що в англійській лінгвокультурі концепт БІЛЬ вкрай багатий способами вираження.

Ключові слова: біль, парадигма, лексеми, периферія, синонімічний ряд.

Annotation. The article focuses on the verbalization of the concept of PAIN and lexical means of its verbal expression in English. The paper describes the lexical paradigm of pain, key words for its designation and their close periphery. The study concludes that in English linguoculture the concept of PAIN is abundant in the ways of its expression.

Key words: pain, paradigm, lexemes, periphery, synonymous series.

Лексична специфіка болю унікальна і велика, оскільки її основне вираження можна знайти в інших лексико-семантичних полях (Концепт, 2009, с. 81). Важливо згадати, що лише кілька лексем репрезентують біль в англійській мові, наприклад, *ache*, *hurt* та *pain*.

В англійській мові лексична парадигма болю також представлена досить бідно дієсловами *to hurt*, *to pain*, *to ache*, внаслідок чого на допомогу приходять лексичні одиниці, що входять в інші лексико-семантичні поля. Найчастіше тут використовуються дієслова горіння (*to burn*, *to sear*), дієслова звуку (*to buzz*, *to click*), дієслова руху (*to surge*, *to run*), дієслова впливу якимсь предметом (*to cane*, *to prickle*) та легкої деформації (*to pull*, *to press*).

В англійській мові існує кілька дієслів, що використовуються в переносному значенні, які позначають фізіологічні порушення: *to burn*, *to sear*, *to roast*, *to scorch*, *to flare*, *to broil*, *to parch*. Дієслово *to burn* має у своїй семантичній структурі денотат болю як одне зі словникових значень. Дієслово *to sear* також досить стабільне у плані позначення болю. Що стосується інших дієслів метафори можливі лише у вкрай специфічному контексті.

Ключовим, ядерним словом, що виражає досліджуваний концепт в англійській мові, є лексема *pain*, а також прикметник *painful* і дієслово *to pain*.

У словниках даються різні визначення даної лексеми, такі як:

- 1) біль;
- 2) горе, прикрощі, страждання (*mental or emotional distress or suffering*);
- 3) праці, зусилля (*trouble, care, or effort taken to accomplish something*);
- 4) родові муки (*the throes of childbirth*);
- 5) завдавати болю, хворіти (*to make suffer or cause distress to*);
- 6) мучити, засмучувати (*to cause (someone) mental or emotional pain; distress*) (Концепт, 2009, с. 81; Лубенская, 2004).

До приядерних засобів репрезентації досліджуваного концепту ми можемо віднести лексеми *hurt, ache, agony* (Ляшенко, 2017).

Близьку периферію складають такі лексеми, як *desolation, distress, misery, anguish, suffering, grief, torment, sadness, sorrow, tragedy, trial, trouble, wound, maltreat, discomfort, injury, irritation, soreness, spasm, convul, throb, complaint*.

Далека периферія представлена фразеологізмами *pain in pain, to be at pains, gain без pain, racked pain, to take pains, give pain, feel no pain, on pain of death* (BNC).

Таким чином, проаналізувавши дані лексеми, ми можемо бачити, що концепт БІЛЬ виражає як фізичний біль, нездужання, хвороби різного ступеня тяжкості та різного походження, так і емоційні, психологічні страждання.

За допомогою аналізу англійської мови виявлено синонімічний ряд лексеми *pain*, який включає наступні слова: *pain, ache, agony, burn, cramp, discomfort, fever, illness, injury, irritation, misery, sickness, soreness, spasm, strain, trouble, twinge, wound, affliction, catch, convulsion, crick, distress, gripe, hurt, laceration, malady, pang, paroxysm, prick, sting, throb, tingle, torture*.

Проаналізувавши цей синонімічний ряд, ми можемо виділити різні фізіологічні стани, пов'язані з функціонуванням організму чи відчуттями у ньому людини, такі як:

- 1) біль;
- 2) страждання;
- 3) дискомфорт;
- 4) мука;
- 5) хвороба, захворювання;
- 6) лихоманка;
- 7) роздратування;
- 8) розлад;
- 9) поранення;

10) опік;

11) укус.

Дослідження сполучуваності в сучасній англійській мові продемонструвало, що біль як явище можна:

1) полегшити (*soothe, relieve, allay, alleviate, dull, kill, reduce, ease the pain*);

2) не помічати (*ignore the pain*);

3) відчувати (*experience the pain*).

Також від болю можна:

1) страждати (*suffer the pain*);

2) кричати (*cry with pain*);

3) зітхати (*sigh with pain*);

4) плакати (*weep with pain*);

5) кричати (*scream with pain*);

6) метатися (*dance with pain*) (CD).

Також, звернувшись до ідіом, ми можемо відзначити такі, як: *feeling no pain* («не відчувати болю»), *genius is an infinite capacity for taking pains* («геніальність – це безмежна здатність прикладати максимум зусиль»), *give someone a pain* («робити комусь боляче, дратувати когось»), *racked with pain* («корчитися від болю»), *an aching heart* («що знемагає від любові серце»).

Проаналізувавши наведені ідіоми, ми можемо відзначити, що лексема *pain* позначає як біль у сенсі, а й фігурально висловлює емоції і старанність.

В англійській мові біль може також виражатися метафорами та уособленнями, пор.: *I literally felt a physical pain in my gut. I mean that – a physical pain – like an elephant was kicking me in the ribs*.

Особливість подібного опису полягає в тому, що біль описується через розповідь про подію, яку людина, швидше за все, ніколи не відчувала. Тим не менш, такий тип уявлення насправді часто використовується для оповіді про біль. Є порівняння з укусами екзотичних (наприклад, змії) і менш екзотичних (наприклад, щурів) тварин. Виходить хіба що використання подвійної метафори, тобто метафори в метафорі (Зимовець, 2009, с. 147). Ще один із способів опису болю – використання уособлень (Зимовець, 2007, с. 113).

Біль часто представляється якимось агресивним живим організмом, який ніби отримує особливу насолоду, завдаючи людині страждання. У такому разі біль наділяється людськими якостями, представляється як жорстокий ворог, з яким людині, що відчуває біль, доводиться боротися, наприклад: *gnawing pain in the stomach; to have burning stomach pain; it's like somebody is stabbing me with a knife* і т. ін.

Найчастіше болю приписуються гендерні риси. В англійській культурі вона часто представляється як істота чоловічої чи жіночої статі. У подібній репрезентації можна простежити, як людина ставиться

до власного болю: у першому випадку перед ним гідний суперник, тому й методи боротьби з ним повинні бути найсильнішими, рішучими, наприклад:

Without any warning. me up the left kidney li he he wanted to wrestle, and took an underholt, and he spun me round with such a jerk.

I almost lost my breath with agony, and he pummeled me and bumped me all the way to the house, and threw me on bed while I hollered.

В цьому прикладі біль представлений як ворог, що діє рішуче, не приймає компромісів. Як і чоловік, він не збирається здаватися. В описі є дієслівні форми, які підкреслюють стрімкість дії.

У другому випадку людина ставиться до свого болю як до чогось, із чим «можна жити».

Як до жінки, яка непостійна, вітряна, іноді дратівлива, але в цілому не небезпечна, наприклад: *pain was the chameleon, every hue and every shape, a compound of many blended into one.* В цьому випадку для опису болю використовується займенник *she*, тобто біль набуває ознак живої істоти, він представлений яскравим, легким, ледь не прекрасним, і до нього точно можна звикнути (Концепт, 2009, с. 114).

Таким чином, ми можемо дійти висновку, що в англійській лінгвокультурі концепт БІЛЬ вкрай багатий способами вираження, які включають не тільки слова, а й ідіоми, метафори, уособлення, прислів'я та багато інших.

Список використаних джерел

1. Зимовець, Г.В. (2007). Способи вираження носія стану болю в українській мові (с. 35-43). *Вісник Черкаського університету. Серія філологічні науки*, 116.
2. Зимовець, Г.В. (2009). Глаголы боли в украинском языке. *Концепт БОЛЬ в типологическом освещении* (с. 66-109). В.М. Брицын, Е.В. Рахилина, Т.И. Резникова, Г.М. Яворская (ред.). Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго.
3. *Концепт БОЛЬ в типологическом освещении*. (2009). В.М. Брицын, Е.В. Рахилина, Т.И. Резникова, Г.М. Яворская (ред.). Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго.
4. Лубенская, С.И. (2004). *Большой русско-английский фразеологический словарь*. Москва: АСТПресс.
5. Ляшенко, Н.А. (2017). К вопросу о средствах репрезентации концепта «преступление» в современном английском языке (с. 215-229). *Гуманитарные и социальные науки*, 6.
6. CD: Cambridge Dictionary. Available at: <https://dictionary.cambridge.org/>
7. BNC: British National Corpus. Available at: <http://www.natcorp.ox.ac.uk>

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник

студентських наукових праць

ВИПУСК 6

The Collection

of Students' Scientific Works

ISSUE 6

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.

Гарнітура Century Schoolbook.

Ум. др. арк. 4. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12

тел.: (0362) 26-48-83

Друк: "ПараГраф+"

м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8

тел.: (0362) 26-49-27